

WIKIPEDIA

Chaos (Griekse mythologie)

Chaos (Oudgrieks: χάος, leegte) is in de Griekse mythologie het Niets waaruit de eerste goden ontstonden. Chaos is volgens sommige bronnen vrouwelijk, maar wordt meestal als onzijdig aangeduid. Chaos wordt wel voorgesteld als een bodemloze leegte waar alles eindeloos valt; niet naar beneden, want er is geen enkele oriëntatie mogelijk, maar alle kanten op. Uit deze uitgestrekte malende wanorde ontstond orde in de vorm van Nacht, Duisternis, Aantrekkingskracht, Onderwereld en Aarde. Aarde maakte vanuit haar oorsprong Bergen, Zee en Hemel. Nacht en Duisternis maakten samen Ether en Dag.

Uit Aarde, Gaia en haar zoon Hemel, Ouranos ontstonden ook twaalf Titanen plus drie cyclopen en drie reuzen met honderd armen. De bekendste Titanen zijn Okeanos, Japetos en Kronos. Tijdens de oorlog tussen de Titanen en Olympiërs zouden de gemoederen zo hoog opgelopen zijn dat Chaos door de hitte bevangen raakte. In samenwerking met Chaos schiep Eros de vogels.

Inhoud

- Volgens *Theogonia*
- Volgens *Metamorphoseon libri*
- Chaoskampf
- Stamboom
- Literatuur
- Noten

Volgens *Theogonia*

In *Theogonia* van Hesiodos wordt beschreven dat de eerste bestaande objecten uit het niets van Chaos kwamen; zijn kinderen Nyx (de Nacht), Erebus (de Duisternis), Eros (de Liefde), Gaia (de aarde) en Tartarus (de onderwereld). Volgens sommige bronnen zouden de laatste twee goden echter onafhankelijk van Chaos zijn ontstaan.

Hesiodos laat zien dat het creëren van leven in de godenwereld op twee manieren gebeurt; tweeslachtige of seksualiteit en eenslachtige of parthenogenese. Veel onaangename goden met hun concepten Dood, Sarcasme, Misleiding, Ouderdom enzovoorts in de Griekse mythologie zijn geboren uit parthenogenese van Nyx, hoewel ook Philotes, de godin van affectie, seksualiteit en vriendschap uit haar voortkwam.

Volgens *Metamorphoseon libri*

In *Metamorphoseon libri* van *Ovidius* wordt Chaos beschreven als een ruwe, onverwerkte massa; een levenloze klomp, ongefattoeneerd en onaangepast. De moderne betekenis van het woord chaos is dan ook totale wanorde.

In Chaos lagen alle zaden opgeslagen die later zouden uitgroeien tot alle bestaande materie.

Chaoskampf

Voorbeelden van de *chaoskampf* zijn er in mythologieën en religies uit het Oude Nabije-Oosten en Oude Griekenland. Zo is er de Baälcyclus die het gevecht tegen Yamm verhaalt in een Ugaritische mythe, Marduk tegen Tiamat in het Babylonische Enoema Elisj-epos, Teshub tegen Illuyankas in de Hettitische mythologie, de God Jahweh tegen de Leviathan (Lawtan of Lotan) in de Hebreeuwse Bijbel (voornamelijk dan het Boek Job). Ook in de Griekse mythologie werd deze oude Oosterse mythe geadopteerd, zoals we zien in de strijd van Zeus tegen Typhon, Hercules en Ladon etc.

De *chaoskamp* werd ook in het christelijk geloof opgenomen, in de mythe van Sint Joris en de Draak, Sint Michaël en de Duivel en in meer abstracte vorm in enkele aspecten van het lijdensverhaal.^[1]

Stamboom

Chaos
xáος
Chaos

Oorsprong Griekse mythologie
Gedaante het Niets
Associatie het Niets waaruit de eerste goden zijn ontstaan, Griekse scheppingsmythe

Literaire bronnen Theogonia, Metamorfsen

Verwantschap

Nakomelingen Gaia, Tartaros, Eros, Erebos, Nyx, Chronos

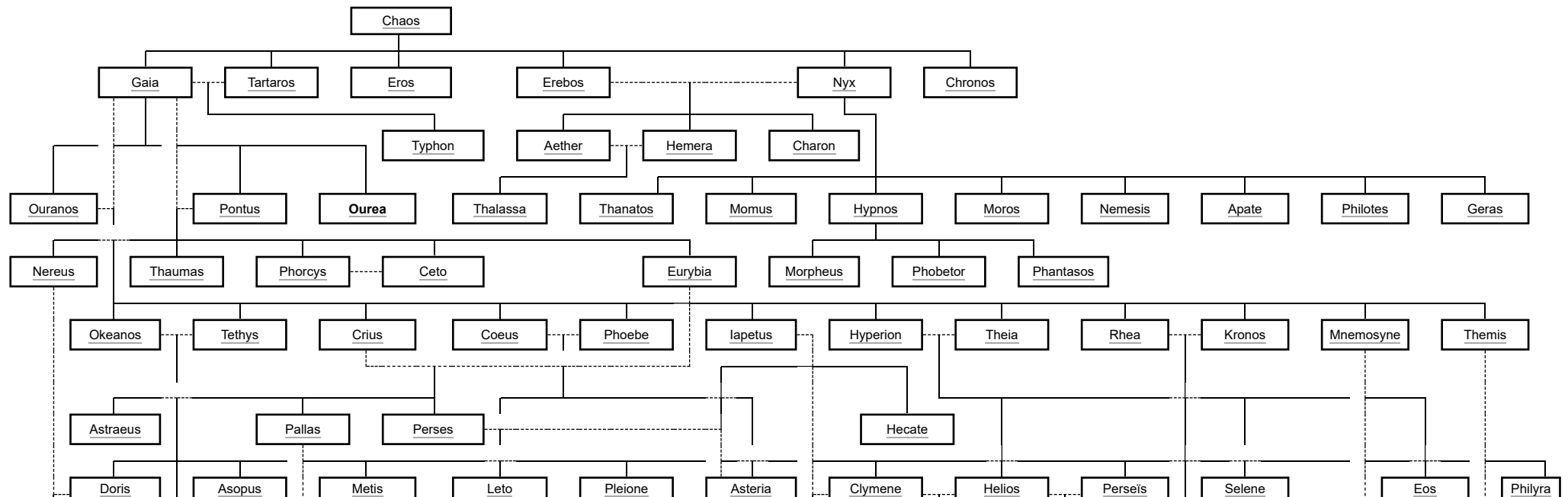

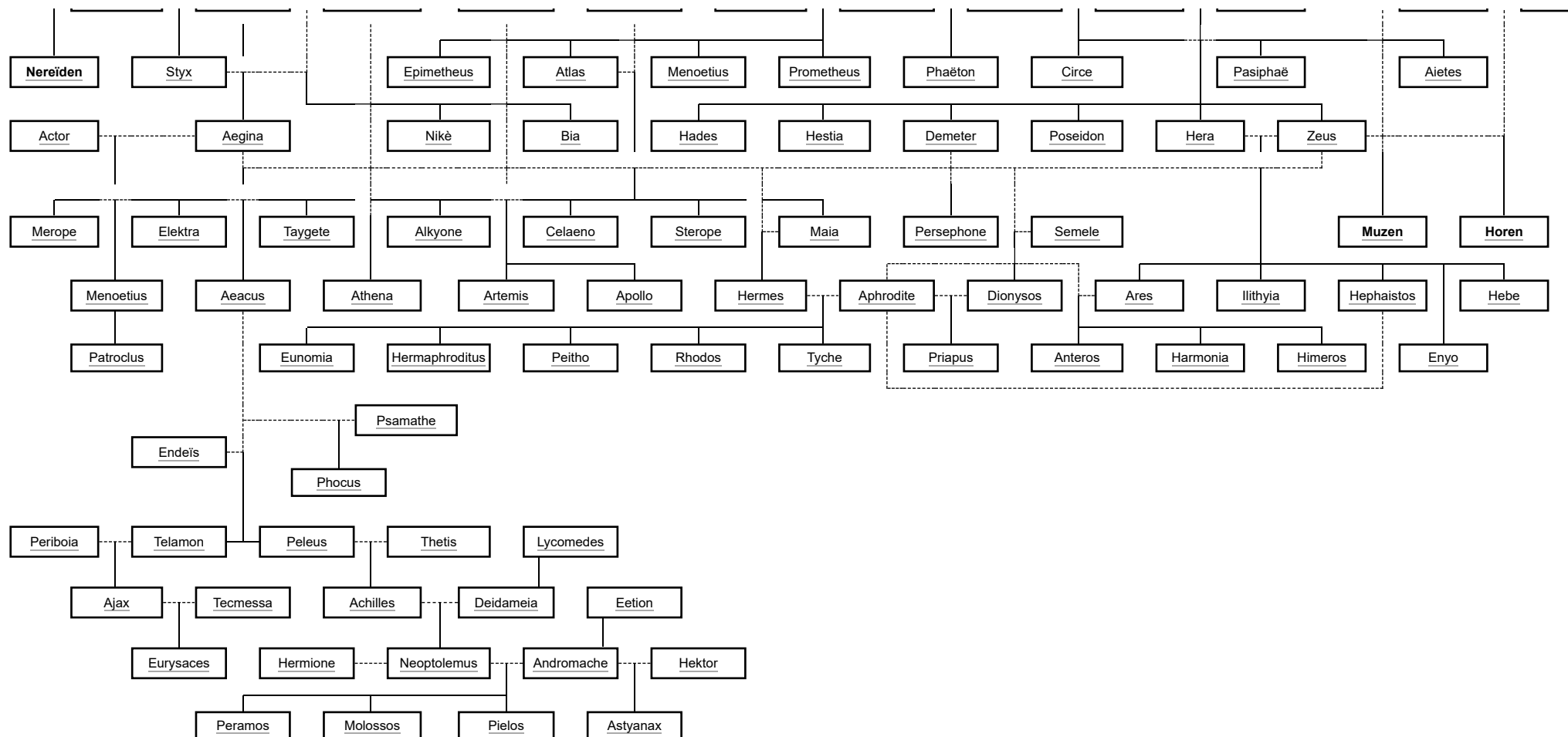
"Het loswikkelen van chaos, of het creëren van de vier elementen". Gravure uit de Metamorfsen van Ovidius, Hendrik Goltzius (1589)

Portaal **Religie**

Afbeelding van een verchristelijkte *chaoskamp*: beeld van Aartsengel Michaël die de Satan in de vorm van een slang bestrijdt. *Quis ut Deus?* (Wie is als God?, de betekenis van de naam Michaël) staat als inscriptie op zijn schild

Literatuur

- CLIFFORD, R.J. (2007): 'Creation and Destruction: A Reappraisal of the Chaaskampf Theory in the Old Testament' in *The Catholic Biblical Quarterly*
- RUDMAN, D. (2003): 'The crucifixion as Chaaskampf: A new reading of the passion narrative in the synoptic gospels' in *Biblica*, Volume 84, No. 1, 102-107
- WYATT, N. (1998): 'Arms and the King: The Earliest Allusions to the *Chaaskampf* Motif and their Implications for the Interpretation of the Ugaritic and Biblical Traditions' in DIETRICH, M.; KOTTSIEPER, I. (eds.) *“Und Mose schrieb dieses Lied auf”. Studien zum Alten Testament und zum alten Orient*, Ugarit-Verlag
- DAY, J. (1985): *God's conflict with the dragon and the sea. Echoes of a Canaanite myth in the Old Testament*, Cambridge University Press

Noten

1. RUDMAN (2003)

Griekse mythologie

Twaalf goden van het pantheon: Aphrodite · Phoebus Apollo · Athena · Ares · Artemis · Demeter · Hephaestus · Hera · Hermes · Hestia · Poseidon · Zeus

Andere goden: Aether · Britomartis · Dionysos · Erebus · Eros · Gaia · Hades · Hygieia · Leto · Maia · Nyx · Persephone · Pontos · Ouranos

Titanen: Hyperion · Iapetos · Koios · Krios · Kronos · Mnemosyne · Okeanos · Phoibe · Prometheus · Rheia · Thetys · Theia · Themis

Andere oerwezens: centauren · cyclopen · Erinyen · Giganten · Minotaurus · muzen · nimfen

Sterfelijke helden of halfgoden: [Achilles](#) · [Amazonen](#) · [Antiope](#) · [Asklepios](#) · [Daidalos](#) · [Herakles](#) · [Iasoon](#) · [Ikaros](#) · [Oidipous](#) · [Peleus](#) · [Penelopeia](#) · [Perseus](#) · [Sisyphos](#) · [Tantalus](#) · [Theseus](#)

Zie de categorie ***Chaos*** van [Wikimedia Commons](#) voor mediabestanden over dit onderwerp.

Overgenomen van "[https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Chaos_\(Griekse_mythologie\)&oldid=61281046](https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Chaos_(Griekse_mythologie)&oldid=61281046)"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 11 mrt 2022 om 15:43.

De tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen, er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de gebruiksvoorwaarden voor meer informatie.
Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de Wikimedia Foundation, Inc., een organisatie zonder winstoogmerk.